

دیدگاه

شماره: ۱۰۵۸	موضوع: ضرورت صدور مجوزهای صنعتی مبتنی بر آمایش و مزیت های استانی (و ظرفیت مورد نیاز وزارت صمت)
تاریخ: ۱۴۰۲/۱۱/۲۴	

توضیح اجمالی:

توجه به استقرار فیزیکی طرح های صنعتی از جنبه های مختلفی مانند تکمیل زنجیره ارزش و کاهش هزینه های حمل و نقل ضرورت دارد. بدون توجه به پتانسیل استان ها در استقرار فیزیکی طرح های صنعتی به دلیل عدم تکمیل زنجیره ها و همچنین بالا رفتن هزینه های حمل و نقل؛ قدرت رقابت پذیری محصولات تولیدی به شدت کاهش می یابد. نکته حایز اهمیت آنکه توسعه صنایع در ایران، عموماً بر محور سلايق شخصی کار آفرینان و کارخانه داران، ملاحظات قدرت و متغیرهای بیرونی اتفاق افتاده است که نکته مشترک در میان همه این نگاه ها، فقدان نظامی جامع و هدفمند است. به عنوان مثال کارشناسان حوزه محیط زیست، ایجاد برخی صنایع آب بر در فلات مرکزی ایران را تصمیمی نادرست و در پی دارنده عواقب جبران ناپذیر زیست محیطی برای منطقه و کشور می دانند.

نکته دیگر آنکه بسیاری از طرح های صنعتی بدلیل عدم رعایت موارد مذکور؛ به طرح های نیمه تمام، راکد و یا زیر ظرفیت تبدیل می شوند که به مفهوم بلااستفاده ماندن منابع مالی صرف شده در این حوزه است. در تایید این موضوع؛ آمارها (نتایج طرح شناسایی طرح های اولویت دار صنعتی، معدنی و تجاری استانی - شهرستانی مبتنی بر ملاحظات آمایش سرزمین) نشان می دهد بیش از ۵۰ هزار طرح نیمه تمام صنعتی، واحد راکد صنعتی و واحد زیر ۵۰ درصد ظرفیت در کشور موجود است. براساس جدول (۱) بالغ بر ۵۰۰۰ طرح نیمه تمام بالای ۶۰ درصد پیشرفت فیزیکی در استان های مختلف کشور وجود دارد که تنها حدود ۷۴۰ طرح آن بر نقشه آمایش استان مذکور و مزیت های رقابتی منطبق است. این بدان مفهوم است که احتمالاً در صورت به بهره برداری رسیدن ۵۰۰۰ طرح مذکور حدود ۱۵ درصد طرح های مذکور قدرت رقابت پذیری و توان زنده ماندن در میان مدت و بلندمدت را خواهند داشت و مابقی طرح ها احتمالاً به جرگه راکد و یا زیر ظرفیت خواهند پیوست.

نکات کلیدی:

۱. صدور مجوزهای صنعتی می بایست مبتنی و منطبق بر آمایش هر استان و شهرستان باشد؛ بسته به آنکه استان و شهرستان مدنظر صنعت پایه، کشاورزی محور، معدن پایه یا خدمات محور است صدور مجوزها باید منطبق با مزیت استان صورت گیرد. ضمن آنکه انطباق مجوزهای صنعتی با مزیت های استانی نیز به تبع آن باید صورت گیرد.
۲. وزارت صنعت، معدن و تجارت به عنوان متولی حوزه صدور مجوزهای صنعتی نمی تواند محدودیت و ممنوعیتی در این حوزه اعمال کند؛ فلذا لازم است وزارت امور اقتصادی و دارایی به عنوان متولی ساماندهی مجوزها و بهبود فضای کسب و کار در این زمینه تمهیدات و ابزارهای لازم را در نظر بگیرد.
۳. نکته مهم آن است که برای شروع یک فعالیت و فرآیند اخذ مجوز طرح های صنعتی؛ دستگاه های بسیار متعددی دخیل هستند که خارج از حوزه وزارت صنعت، معدن و تجارت می باشند و بعضاً نقش این دستگاه ها (از جمله محیط زیست) برای تسریع در فرآیند شروع بسیار کلیدی تر می باشد.
۴. سامانه های مرتبط با تسهیلات دهی در بانک مرکزی می بایست با سامانه های وزارت صنعت، معدن و تجارت در حوزه هدایت منابع به فعالان اقتصادی متصل باشند تا زمینه شناسایی اهلیت سرمایه گذاران و جلوگیری از هدررفت منابع را فراهم سازد.

دیدگاه

جدول(۱). تعداد طرحهای نیمه تمام، راکد و زیر ۵۰ درصد ظرفیت (براساس اطلاعات تا انتهای ۱۴۰۱)					
تعداد واحدهای زیر ۵۰ درصد ظرفیت	تعداد بنگاه راکد	میزان پیشرفت فیزیکی(درصد)			نام استان
		≥۶۰		<۶۰	
		غیر آمایشی	منطبق بر آمایش		
۹۶۴	۴۲۸	۳۳۷	۳۴	۲۶۴۶	آذربایجان شرقی
۴۷۳	۴۷۵	۷۷	۲۷	۲۸۰۰	آذربایجان غربی
۳۵۴	۲۱۰	۷۹	۲۸	۸۱۹	اردبیل
۲,۲۱۵	۱,۷۱۳	۴۹۹	۱۱۳	۲۳۳۵	اصفهان
۶۰۱	۲۲۱	۱۵۲	۵۹	۱۴۶۳	البرز
۹۲	۱۰۵	۲۵	۶	۳۵۹	ایلام
۱۰۳	۱۵۶	۳۴	۹	۴۲۸	بوشهر
۲,۴۸۲	۱,۲۱۵	۷۸	۱۹	۲۵۱۷	تهران
۵۵۶	۱۳۳	۱۶۴	۵۲	۱۰۹۳	چهارمحال و بختیاری
۱۱۳	۱۴۴	۳۲	۲	۴۸۹	خراسان جنوبی
۱,۲۰۹	۵۷۲	۲۱۳	۲۴	۳۴۷۶	خراسان رضوی
۷۶	۵۱	۲۴	۱۱	۶۴۱	خراسان شمالی
۴۹۱	۵۹۵	۱۴۹	۱۴	۱۸۴۴	خوزستان
۲۴۱	۲۱۵	۶۱	۱۱	۱۴۷۱	زنجان
۴۸۸	۳۸۴	۱۶۵	۲۲	۳۲۲۹	سمنان
۷۴۸	۲۶۵	۳۶	۹	۱۰۰۸	سیستان و بلوچستان
۸۴۱	۱,۰۱۷	۲۲۵	۲۳	۳۰۵۱	فارس
۲۳۷	۵۳۴	۱۶۵	۲۹	۱۰۹۶	قزوین
۵۰۵	۳۷۷	۱۷۶	۱۸	۱۳۴۱	قم
۲۸۰	۲۵۵	۷۳	۹	۱۳۸۷	کردستان
۴۶۸	۲۰۵	۲۸۲	۲۵	۱۷۴۳	کرمان
۲۱۴	۱۶۹	۵۳	۱۲	۲۰۶۲	کرمانشاه
۹۳	۱۷۵	۵۲	۱۷	۲۱۴	کهگیلویه و بویر احمد
۳۰۷	۲۱۷	۸۷	۲۱	۶۹۷	گلستان
۲۸۳	۵۰۲	۷۰	۱۸	۳۶۷	گیلان
۱۸۶	۲۷۳	۷۷	۱۱	۷۵۸	لرستان
۶۰۱	۸۰۵	۱۶۹	۲۲	۱۴۹۰	مازندران
۶۰۰	۲۸۳	۱۹۸	۳۴	۱۲۱۳	مرکزی
۱۲۷	۱۴۱	۶۷	۶	۱۰۲۷	هرمزگان
۲۱۸	۲۳۳	۱۲۷	۲۴	۱۶۱۴	همدان
۳۹۱	۳۳۵	۲۴۵	۳۱	۳۹۱۵	یزد
۱۶,۵۵۷	۱۲,۴۰۳	۴۱۹۱	۷۴۰	۴۸۵۹۳	جمع کل
ماخذ: موسسه مطالعات و پژوهشهای بازرگانی، طرح «شناسایی طرح‌های اولویت‌دار صنعتی، معدنی و تجاری مبتنی بر ملاحظات آمایش سرزمین،۱۴۰۱»					

ماخذ: موسسه مطالعات و پژوهشهای بازرگانی طرح «شناسایی طرحهای اولویت دار صنعتی، معدنی و تجاری مبتنی بر ملاحظات آمایش سرزمین، ۱۴۰۱»